

100 SPOŁECZNOŚCI

Partnerstwo dla OZE

LÜCHOW

(Niemcy)

Statutowym celem kampanii na rzecz wykorzystania energii odnawialnej (Campaign for Take-Off) jest wyznaczenie „100 wspólnot”, które dążą do wykorzystania wyłącznie odnawialnych źródeł energii, stanowiących w miarę możliwości kombinację różnych technologii. Jedynym z pierwszych w Europie okręgów, który podpisał porozumienie był Landkreis Lüchow-Dannenberg. W październiku 2000 region ten otrzymał Nagrodę 2000 w kategorii najlepszego wiejskiego okręgu.

REGION

Okręg Landkreis Lüchow-Dannenberg ma powierzchnię 1 220 km² i jest usytuowany na wschodniej granicy Dolnej Saksonii (Niedersachsen), bezpośrednio nad rzeką Elbe, która do niedawna stanowiła granicę pomiędzy wschodnimi i zachodnimi Niemcami.

W okręgu zamieszkuje 51 000 osób, co daje niską gęstość zaludnienia wynoszącą 43 osoby na km². Piękny krajobraz z doliną Elby i gęstymi lasami sprawia na odwiedzających wrażenie romantycznej, nieskażonej zanieczyszczeniami części świata.

Głównym przedmiotem zajęć ludności regionu są: tradycyjna produkcja rolna, leśnictwo, przetwórstwo żywności, obróbka metali i plastików, rękodzielnictwo, handel, usługi i składowisko do usuwania odpadów nuklearnych.

TŁO PROJEKTU

Pod koniec 1997 r. władze regionu Lüchow-Dannenberg postanowiły w swoim regionie wprowadzić w życie cele projektu Agenda 1. Grupa robocza pracowała nad propozycją ochrony klimatu oraz rozwojem energetyki odnawialnej, aby sprostać zapotrzebowaniu tego regionu na energię. Z początku projekt wydawał się być utopią, ale z biegiem czasu stało się jasne, iż ze swoimi znacznymi rolniczymi i leśnymi powierzchniami region ma świetny potencjał do osiągnięcia tego celu.

Projekt powstał w oparciu o koncepcję, która łączy zmniejszenie ludzkiego oddziaływania na środowisko z równoczesnym poszukiwaniem zwiększenia wartości dodanej w regionie. Pieniądze wydatkowane na zewnętrzny dopływ energii mogą pozostać w przyszłości w regionie. Zapewni to nie tylko dodatkowe źródło dochodów dla rolników i leśników. Na takim rozwiązaniu zyskują również lokalni rzemieślnicy oraz przedsiębiorstwa budowlane. Perspektywa taka jest wysoce atrakcyjna dla regionu nękanego ciągłym bezrobociem o ponadprzeciętnym wskaźniku, którego przyczyna tkwi w peryferyjnym położeniu regionu. Nawiązywanie kontaktów z uniwersytetami i ponadregionalnymi instytutami badawczymi może skutkować tworzeniem nowych miejsc pracy w sektorach planowania energetycznego i zarządzania. Innowacyjne know-how i zatrzymanie związanych z nim zasobów ludzkich jest niesamowicie ważne – szczególnie dla terenów wiejskich.

Z powodu zaplanowanego w regionie, składowiska odpadów nuklearnych lokalna społeczność jest wyczulona na problemy energetyczne. Szkolenia w obszarze różnorodnych technologii

uzyskiwania odnawialnych źródeł energii i działania podejmowane w kierunku zwiększenia publicznej świadomości stymulują mieszkańców do wzięcia udziału w „energetycznym zwrocie”.

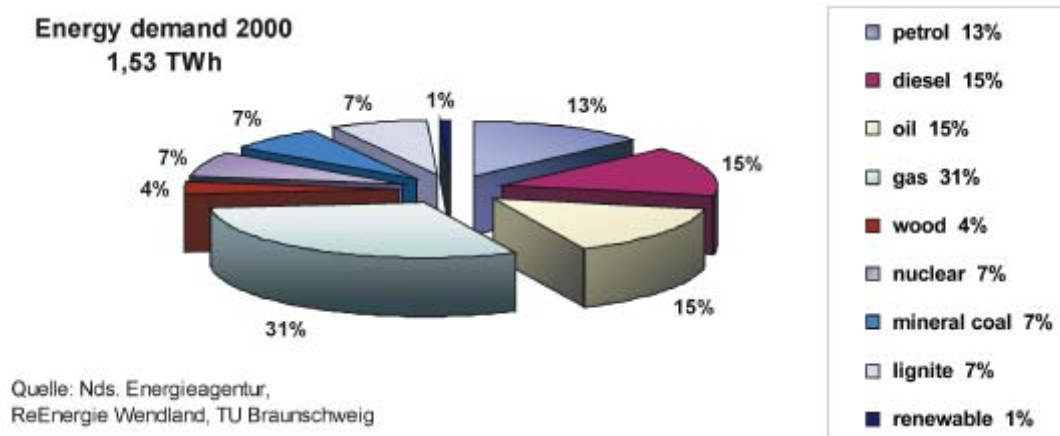
DOŚWIADCZENIE REGIONU LÜCHOW-DANNENBERG

Istniejący potencjał do zmian w energetyce

Począwszy od kwietnia 2001 roku dzięki programowi Altener Unii Europejskiej określony został szczegółowo potencjał regionu. Scenariusz konwersji został zarysowany aż po 2015 rok.

Działalność ta była koordynowana przez władze okręgu Lüchow-Dannenberg. Ścisłe kontakty z władzami miejskimi oraz publiczne zapewnienia tworzyły dobry grunt dla wdrożenia projektu w życie. Dzięki współpracy z regionalnym dostawcą energii jak również z różnymi instytucjami i przedsiębiorstwami działającymi na polu energetyki odnawialnej, zarówno w zakresie know-how i doświadczeń działalność ta uzyskała poparcie lokalne.

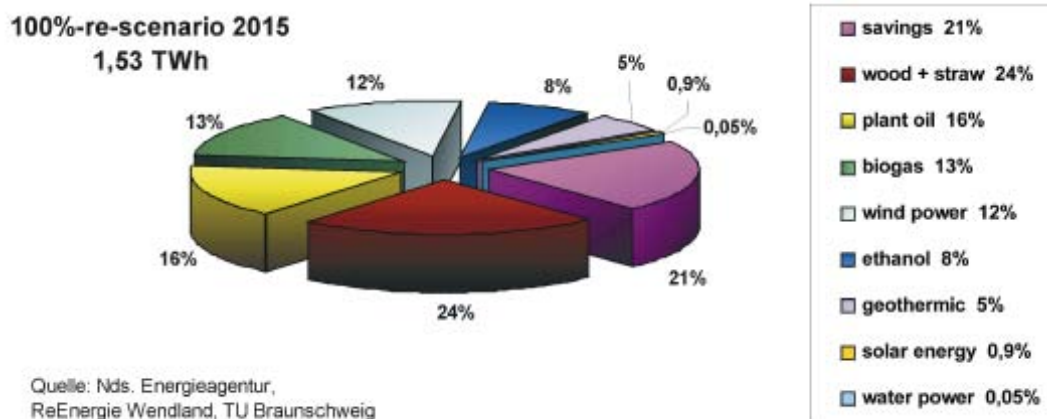
Obecne dostawy energii

100% energii ze źródeł odnawialnych

Zwiększone wykorzystanie odnawialnych źródeł energii ma miejsce równocześnie z podnoszeniem wydajności energetycznej. Ulepszone izolacje cieplne i urządzenia elektryczne o zwiększonej efektywności bardziej niż proporcjonalnie kompensują wzrost liczby użytkowników. Celem podjętych działań jest redukcja aktualnego zużycia energii o 21% do roku 2015. Środkiem marketingowym służącym jego realizacji jest przeprowadzenie konkursu służącego oszczędzaniu energii. Konkurs odbywa się raz do roku a dla jego uczestników fundowane są nagrody.

Zgodnie z oceną potencjału, w sektorze energii elektrycznej wiatr i biogaz mogą w przyszłości pokrywać nawet ponad 90% zapotrzebowania. W Lüchow-Dannenberg aktualnie działa 8 turbin wiatrowych o całkowitej wydajności 4,8 MW. Rocznie wytwarzają one około 7 mln kilowatogodzin elektryczności. Zgodnie z aktualnym planem, podstawowym zadaniem jest zbudowanie następnych 85 turbin wiatrowych. Razem mogą one pokryć 50% zgłaszanego dzisiaj zapotrzebowania. Dzięki niemieckiemu prawu energetycznemu z taryfami ustalonymi w zakresie odnawialnych źródeł energii (EEG) zapewnione jest zyskowne działanie dla inwestorów.

Biogaz, okazja dla społeczności wiejskich – od farmera do producenta energii

Produkcja i sprzedaż ciepła i energii z biomasy może w długim okresie czasu zabezpieczyć i poprawić dochody farmerów. Technologia przetwarzania biogazu stanowi alternatywę dla tradycyjnej produkcji rolnej i daje nowe impulsy do rozwoju okręgu.

Analizy potencjału zidentyfikowały substancje właściwe do celów fermentacji w instalacjach na biogaz. Całkowita zdolność produkcyjna systemu została określona na 20 MW. Ich przetwarzanie wystarczy na zaspokojenie 42% zapotrzebowania okręgu.

Poza powstającymi biogazowniami na poszczególnych farmach, możliwe jest utworzenie systemu centralnego na określonym obszarze produkcji rolnej. Niedaleko miasta Lüchow, w bezpośredniej bliskości zakładu produkującego krochmal powstaje instalacja biogazowa, która powinna produkować energię dla 5 000 gospodarstw domowych. Zakład wykorzystuje odpady z fabryki krochmalu sok i miąższ ziemniaczany, oraz kukurydzę, a także produkty uboczne hodowli świń i bydła dostarczane przez 75 rolników, będących udziałowcami zakładu. Ciepło produkowane w tym miejscu powinno być w całości wykorzystane na terenie zakładu. Po fermentowaniu dolna warstwa jest zwracana farmerom w celu jej wykorzystania jako nawozu. Z uwagi na fakt, iż proces fermentacji zmniejsza znacznie wielkość przewożonych substancji zapobiega to nadmiernemu ruchowi ciężarówek.

Drewno jako paliwo

Drewno jest paliwem, które umożliwia wzrost poziomu lokalnej wartości dodanej oraz umożliwia tworzenie nowych miejsc pracy w regionie dotkniętym bezrobociem strukturalnym. Potencjał lasów Lüchow-Dannenberg wystarczy do produkcji 270 000 MWh ciepła i 30 000 MWh energii elektrycznej. Nawet dzisiaj 14% budynków inwentarskich jest ogrzewanych wyłącznie drewnem.

W miejscach handlowych, które zgłaszają duże potrzeby związane z ogrzewaniem, wykorzystanie drewna traktowane jest eksperymentalnie. Przeprowadzono analizy w zakresie możliwości zakładu osuszającego drewno, które może zastąpić aktualny nośnik energii – gaz ziemny. Istniejący piec gazowy może być używany w momentach szczytowego zapotrzebowania.

Transport

Zmiana wykorzystania paliw kopalnych na odnawialne źródła energii jest najtrudniejsza w sektorze transportowym. Pierwszy większy zakład wytwarzający olej rzepakowy w Lüchow dostarczać będzie 1 mln litrów oleju rzepakowego – wystarczająco aby sprostać zapotrzebo-

waniu zgłaszanemu przez 1000 samochodów z silnikami wysokoprężnymi. Całkowita liczba takich pojazdów zarejestrowana w okręgu wynosi 35 000 sztuk.

Dla osiągnięcia zrównoważonej mobilności najważniejsza jest budowa systemu zapobiegająca powstawaniu korków. Pozostali podróżni powinni korzystać tak często jak to tylko możliwe z miejskich usług transportowych oraz wykorzystywać rowery na krótkie odległości. W celu dostarczenia odpowiedniego poziomu usług transportowych na terenach wiejskich konieczne jest właściwe rozlokowanie przystanków autobusowych. Rozważa się również świadczenie usług kolejowych, które aktualnie nie funkcjonują. Rozwinięta powinna zostać sieć ścieżek rowerowych zarówno na cele turystyczne jak i na potrzeby lokalnej ludności. Emisja może być również zredukowana poprzez wykorzystanie bardziej efektywnych pojazdów oraz systemów napędowych opartych na odnawialnych źródłach energii.

OCENA PROJEKTU I PERSPEKTYWY ROZWOJU

Okręg Lüchow-Dannenberg dysponuje wystarczającym potencjałem różnorodnych odnawialnych źródeł energii dla 100% zaspokojenia swojego zapotrzebowania. Cel ten może zostać osiągnięty najłatwiej w ramach obecnego programu ramowego w sektorze elektryczności. Oczekuje się ciągłego rozwoju zakładów wykorzystujących wiatr oraz biogaz. Źródła te samodzielnie mogą sprostać więcej niż w 90% zapotrzebowaniu na elektryczność okręgu. W sektorze ciepłowniczym, trudnością jest brak lokalnej lub okręgowej sieci ciepłowniczej. Brakuje również dużych odbiorców, którzy mogliby efektywnie (pod względem kosztów) wykorzystywać potencjał geotermalny. Aktualnie w regionie ustalany jest system dostaw drewna w formie zrębków drewnianych oraz peletów. Edukacja i działania służące wzrostowi świadomości społecznej muszą być stale prowadzone w celu usunięcia wśród ludności obaw o niezawodność dostaw elektryczności z odnawialnych źródeł energii.

Zła kondycja budżetu publicznego stanowi pod tym względem znaczne utrudnienie. Władze miejskie zaciągnęły zobowiązania dla pozyskania funduszy na zwiększenie oszczędności energetycznych w budynkach użyteczności publicznej.

WIĘCEJ INFORMACJI

Landkreis Lüchow-Dannenberg
 Marlene Sieck
 Agenda 21-Beauftragte
 Königsberger Str. 10
 D – 29439 Lüchow (Wendland)
 Tel. 0049 5841 120 445
 Fax 0049 5841 120 278

ReEnergie Wendland
 Dieter Schaarschmidt
 Landstraße 6
 29462 Gustritz

Tel + Fax: 05843-444

Email: m.sieck@luechow-dannenberg.de Email: Wendland-Wind@t-online.de
<http://www.luechow-dannenberg.info/LandundLeute/Energie>

Opracowanie to zostało wykonane przez Energie-Cités przy współpracy z okręgiem Lüchow-Dannenberg. Środki finansowe pozyskano z Komisji Europejskiej, Program ALTENER DG Transport i Energia.

Polska edycja została wykonana przez Stowarzyszenie Gmin Polska Sieć „Energie Cités” i dofinansowana przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach oraz Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie.

